

י"ב סיון תשס"ח
15 יוני 2008
מספרנו: 10056/08 41DW

אל: הלשכות לבריאות הסביבה

הנדון: תנאים תברואיים להשבת מים אפורים לגינון ולהדחת אסלות

מים אפורים מוגדרים כשפכים סניטריים שלא באו במגע עם נוזלים מתאי שירותים. השבת מים אפורים עשויה לתרום לחיסכון במים שפירים וקיימת דרישה ציבורית לקדם פתרונות להשבת מים אפורים בשימושים עירוניים כגון בהדחת אסלות ובגינות.

מאידך, מים אפורים עלולים להכיל ריכוז גבוה של מיקרואורגניזמים פתוגניים ולסכן את בריאות הציבור בעת מגע עמם. מגע זה עלול להתאפשר בעת כשלים במערכות הטיפול וההשבה, מאירוסולים הנוצרים בעת הדחת אסלות, במגע עם מים המשמשים להשקיה, בחדירת מים אפורים אל מערכות מי שתיה (שעלולה להיגרם על ידי חיבור צולב בין המערכות השונות במבנה) ועוד. לפיכך, שימוש במים אפורים מחייב הקמה והפעלה של מתקני טיפול מתקדמים, תוך בקרה יעילה על תפקודם.

תנאים להשבת מים אפורים
אישור לתכנון הכוללת השבת מים אפורים, להשקיית גינות ציבורי או להדחת אסלות, תותנה בתנאים הבאים:

1. לתכנית יצורף מסמך הנדסי לבחינת השפעת התכנית על מערכת ההולכה הקיימת ואו המתוכננת.
2. המים יטופלו לרמת איכות "מעולה" (כנדרש בהנחיות המפורטות במסמך "הלפרין – עלוני 2003"), במתקן טיפול מהסוג הנדרש בהנחיות אלו.
3. במערכות המטפלות במים אפורים הכוללים גם כיורי מטבח, מכונות שטיפת כלים ומכונות כביסה, יש לדרוש הצגת בחינת השפעת הקולחים המטופלים על הסביבה. ככלל, יש להעדיף מערכות המטפלות במים "אפורים בהירים" (ללא תורמים הנ"ל), המכילים פחות מזהמים המסוכנים לבריאות ולסביבה.
4. אישור למתקן הטיפול ינתן רק אם הבעלות על המתקן והאחריות על הפעלתו יהיו של רשות מקומית או של עסק טעון רישוי.

5. אישור תכנית להשבת מים אפורים שמקורם במבנה ציבורי או בעסק טעון רישוי, תותנה בקיום גוף האחראי על תחזוקת מתקן הטיפול ומעריך ההשבה. על גוף זה להיות בעל ניסיון מוכח באחזקת מערכות דומות.
6. אין לאשר תכניות השבה במבנים או בשטחים פרטיים, וכן לא בעסקים רגישים כגון גני ילדים, בתי ספר, מפעלי מזון ומפעלי תרופות.
7. תכנית לטיפול והשבת המים האפורים תציג אמצעים לשמירת תנאים תברואיים ותכנית לניטור פעולת המתקן.
8. מתקן הטיפול יהיה מרוחק ממגורים וללא נגישות לציבור.
9. בכל מערכת השבה יובטח גיבוי של מים שפירים באמצעות מרווח אוויר ומערכות בקרה המבטיחות הזרמת המים האפורים למערכת הביוב בעת תקלה ובעת יצירת עודפים.
10. תכנית להשבת מים אפורים להדחת אסלות תכלול אמצעים למניעת חיבורים צולבים עם מערכות מי שתייה כגון: צבע קווים, הברגה הפוכה, שילוט, צביעת המים וכד'.

בברכה,

שלום גולדברגר
מהנדס ראשי לבריאות הסביבה

העתק:
ד"ר איתמר גרוטו – ראש שירותי בריאות הציבור
צוות המחלקה לבריאות הסביבה, כאן